

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHADZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA 16 STRANÁCH.

Predplatná cena :

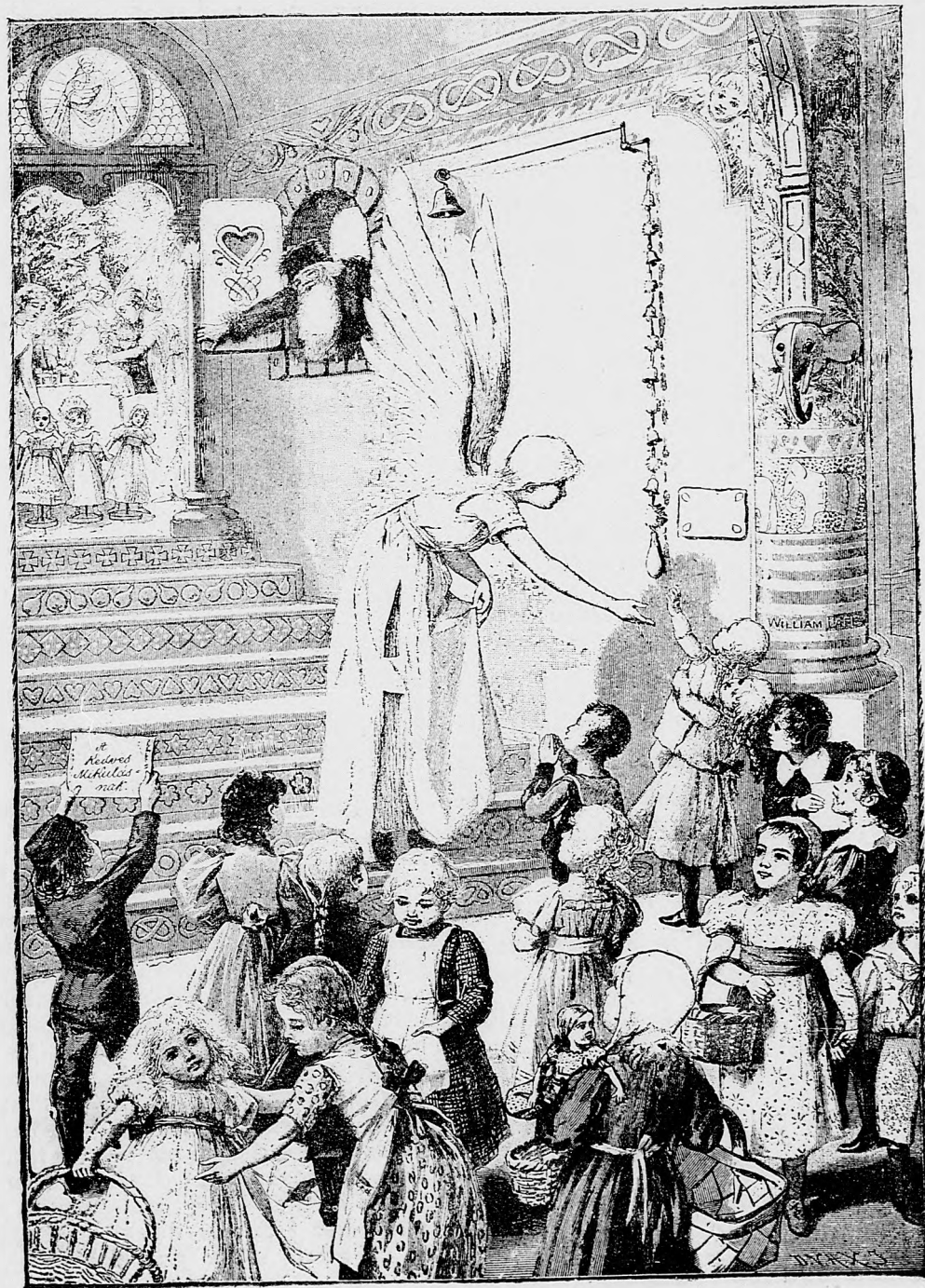
Na celý rok — — — — 2 zl. — kr.
 Na pol roka — — — — 1 „ — „
 Na štvrt roka — — — — „ 60 „
 Jednotlivé číslo 4 kr.

Zodpovedný redaktor :

Dr. JOZEF JANDA.

*Redakcia a vydavateľstvo : Budapest,
 VIII. ker., Józsefkörút 35.*

sem sa majú posielat predplatky, jako i dopisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového malého riadku je 10 kr. Rukopisy sa naspák nedávajú.

Prichádzajúce dievky ku sv. Mikulášovi.

O ľudových knihovňach.

I.

Meraz také pomery panujú, že nič nemá na ľudí taký mocný vplyv, ako tlač, písmena, knihy. Náboženské, spoločenské a politické smýšľanie ľudí od toho závisí, čo, jaké knihy a časopisy kto čítá.

Vo škole síce dostane človek smer života, lenže vplyv školy s dňa na deň je menším, slabším; naše smýšľanie takým zostáva, jakým ho činí tlač, ktorou svojho ducha nasycujeme. Kazateľnica veľký vplyv má na ľudí, lenže slovo nikdy nemá taký stály účinok, ako písmena.

Ano tlač na toľko spravuje svet, že múdri, zkusení ľudia uznali, že dnes dve veľmoci sú na svete: peniaze a tlač. Tlač riadi dnes celý svet; riadi ona i ľud.

Ano, i ľud. Dnes už i sám ľud vie čítať a písať. Ľud chce čítať. Ľud chce vedieť, čo sa deje nielen v jeho obci, ale i v jeho vlasti, ba i vo svete. Ľud verí tomu, čo je vytlačené; za pravdu považuje všetko, čo z tlačiarne výjde, čo čítá.

Tedy my kresťanskí veriáci, ktorí sme povolani ľud viesť a spravovať, veľmi sme zodpovední za to, aby sa ľudu dobré spisy, dobré knihy dostaly do ruky.

Veľké boje čakajú na nás v Uhorsku. My na tom musíme byť, aby tento boj prajný výsledok vzal pre kresťanstvo. Zastávať musíme vieru, zastávať zásady svoje tak na poli spoločenskom, ako i na poli náboženskom, bojuvať musíme za svoju politickú, občianku slobodu. Na ľud sa musíme opierať, ľud je mocným, pevným a istým základom nášho namáhania. Sám Kristus Pán s ľuďom sa zaoberal najviac; zákoníkov, vzdelancov väčším dielom len karhal. Apoštolov si tiež zpomedzi ľudu vyvolil.

My tedy tú časť ľudu, ktorá je ešte verná viere, musíme posilniť vo viere; hľadať musíme, aby ľud vytrval pri prápore kresťanských zásad a ducha Kristovho, znovu musíme získať našim zásadám, znovu musíme ho priviesť do ovčínca účinnosti a činnosti.

Ponevác ale na tieto všetky veci najväčší vplyv má tlač, spisovateľstvo a spisy i knihy: nemôžeme sa ďalej ľahostajne chovať v tej veci, čo čítá náš ľud, čím naplňuje, nasycuje a rozveseľuje svojho ducha; kde čerpá svoje zásady, smer svojho politického a náboženského jednanja.

Ba naopak! Našou nútnou a svätou povinnosťou je, a síce tých všetkých, ktorí na čele ľudu stoja, a ktorí po víťazstve ľudovo kresťanských zásad tužia, aby sa tou najväčšou starostlivosťou, najsvedomitejšou bedlivosťou pozorovalo na to, čo čítá ľud; nástojíť sa má, aby ľud len v kresťanskom duchu písané diela čítal.

Čo má čítať ľud, o tom neskôr prehovoríme.

Poznamenat' ale musíme, že s týmto článkom sme započali podrobne pojednávať záležitosť zakladania knihovní. Komu tedy záleží na tom, aby svoj ľud i v tejto veci vedel spravovať, nech pozorne sprevádza naše riadky. — K zakladaniu knihovní nepožaduje sa žiadne zvláštne povolenie so strany svetskej vrchnosti.

Izidor Seidenberg.

POLITICKÉ CHÝRY.

Prípís ľavičiacťva na kráľa. V zpráve o krajinskom sneme uverejnenej je spomenuté, že snemovní vyslancov predostrel gróf a dr. A. Apponyi prípis na kráľa, ktorý je všetkými ľavičiacťmi stranami podpísaný. V tomto prípise prosí menšina krajinského snemu kráľa, aby on spravil v krajine poriadok. Pospomínané sú tam všetky kúsky, ktorých sa liberáli dopúšťajú. Obsírne sa zaoberá prípis zvlášte s tým, ako sa prevádzajú u nás volby, na ktoré aj horniacťi voličia dlho veľmi dlho budú smutne pamätať. Podplácanie, nátlak, násilenstvo liberálov atď. základne je tam opísané. Že liberálna väčšina tento prípis odmrští, to je istá vec. Kráľ tedy úradne ho nevezme v známosť, ale i to je istá vec, že privátnou cestou predsa sa len dozvie o ňom a ho i prečítá. V tom prípise sa prosí kráľ čo otec národa, aby spravil koniec šafáreniu liberálov. Všetky časopisy obsírne sa zaoberajú s tým prípisom.

Kráľ. knieža Juraj čo správca ostrova Kréty. Štyri veľmoci a síce Rusko, Nemecko, An-

glicko a Taliansko už podpísaly vymenovanie kn. Juraj za správcu ostrova Kréty, ale len na dva roky je vymenovaný. Turecký vyslanec oznámil veľmocam, že Turecko proti tomu bude protestovať. — Veľmoce ale ten protest si ani len nevšimnú. Aj to je istá vec, že kráľ, knieža Juraj aj po dvoch rokoch tam zostane. Tento ostrov tedy predsa sa len stane vlastnosťou Grécka. Prečo ho tedy ešte pred tureckogréckou vojnou nedopriali veľmoce Grécku. Turecko vyhralo vojnu, ale prehralo ostrov Krétu; na čo bolo tedy to prelievanie krvi a tie útraty s vojnou spojené?

Níže s pozemkovou daňou. Bursovej dane ešte nenie, pozemky ale dobre sú odanené, mnohé obce tedy žiadajú, aby pozemková daň menšou sa stala, bursa ale tiež odanená bola. Najnovšie tieto obce prosia od krajinského snemu prevedenie tohoto plánu: Bojna (ostrih. st.), Maros-Vécse, Zalabár, Epöl. Na Horniakoch veľmi málo je takých obcí, ktoré sa v tejto záležitosti na krajinský snem obrátili.

Rakúsky snem a krčma. V snemovni rakúskych vyslancov Polak Potocek nepokoj sedliactva výlučne šenkárom pálenky pripisoval. Takí ľudia povstali proti židom, ktorí obyčajne v krčmách sotrvávajú. Z týchto krčiem pochádzajú všetky hriechy a zločiny, tieto kynozia sedlač. Zmenšiť treba počet krčiem.

Nový hlavný župan. Jeho veličenstvo za hlavného župana nográdskej stolice vymenoval tamajšieho podžupana Zoltána Tö öka.

Pokoj medzi Amerikou a Španielskom. Španielsko už privolilo k tomu, že za 20 millionov dollárov predá Spojeným Štátom Filipové ostrovy. Za krátky čas už podpísané budú. Opustené a slabé Španie'sko k takým podmienkam muselo privoliť, jaké mu Spojené Štáty vyznačili. Nie vojnou, ale peniazmi chcú Spojené štáty aj k iným ostrovom Španielska prísť. Španielsko, ktoré nemá ani lodí, ani peňazí, pomaly bude popúšťať a poprepúšťa aj ostatné ostrovy, ktorými v cudzích čiastkach sveta vládne.

Krajinský snem.

Snemovňa vyslancov.

Zasadnutie 24. nov.

G. *Makfalvay* veľmi ostro vystúpil proti jednaniu pölicie na ulici. Zadoštučenie žiada od ministra vnútra. Fraňo *Majör* zlostou a divokosťou nazval to, čo sa na rozkaz vlády previedlo proti študujúcej mládeži. Večná hanba je to, že sa také čo stať môže. (Rakovszky: *Wlassiç* viedol na mládež policiu.) Na konci reči zadoštučenie žiadal. (Buzáth: Nech ťa ďakuje vláda!) *Wlassiç* povedal, že keď sa dačo proti zákonu stane na vŕeučelisku, polícia má právo dnuka vniesť? (Krik a smiech.) Budú-li demonštrácie trvať, na pol roka zatvorí vŕeučelisko, čo je len ztrátou pre študujúcich. (Endrey: Predsa neovencieme sochu Hentziho.) A. *Kiss* vystúpil proti reči *Wlassiça*. I to zazlieval, že *Wlassiç* nariadením prinútil mládež 2.

dec. do kostola ísť oslavovať cisára. Čo-že viedlo ministra vo vydaní tohoto nariadenia. *Bánffy* zastával nariadenie ministra *Wlassiça*. Aleš *Papp* tiež vystúpil proti tomu nariadeniu, ktoré je shabanie 1000 ročnej ústavy. *Prichler*: Minister osvety (Hentaller: *Holičský tovaryš*) oslavovaním Hentziho chce vychovávať mládež. Potom aj proti sláveniu 2. dec. vystúpil. V červenom omšovom rúchu treba vtedy omšu slúžiť. *Wlassiç* zastával slávenie 2. decembra (Hentaller: To je vlastizrada). Ústavnejšie ešte nikto nepanoval, ako Franc Jozef. Potom nasledovala idemnita, ktorú *Hegediis* odporúčal. Odpovedal mu Fraňo *Kossuth*, ktorý prvým liekom pomerov krajších svedomitú vládu menuje. Povstaním Iavičactva násilie vlády je na príčine. Že sa väčšina do snemu dostala, základom toho je protizákonnosť. Víťazstvo dľa uznania ministerpredsedy pošlo z peňazí a násilia. To bolo zrušenie zákona, že ministerpredsedu nezaprelí a potických práv nezabavili. Potom zadal návrh, aby idemnita vládne odoprela sa.

Zasadnutie 25. nov.

Začal sa pojednávať idemnitný návrh zákonný. Dlho, ale vonkoncom zaujímavo rečnil gr. *Ján Zichy*. Vláda šliape po ústave a po národe, i po voľbách hroznych. Ludová strana len také vyrovnanie žiada, ktoré zodpovedá záujmom Uhorska. Ministerpredseda hrozil sa nezákonným vladarením. Struna je už natiahnutá (Kálmán: Keby sa len roztrhla). Zákonný návrh nemôže prijať, lebo k takej vládne nemôže mať ludová strana dôveru. (Schvalovanie na ľavej strane). *Imrich Hođossy* tiež odmrštil idemnitný návrh vlády. Proti nevôli vlády nemá Iavičactvo iného prostriedku, jako keď jej odopre idemnitu. Pri voľbách a všade len groše a vôľa vlády hrajú zástoj. Vláda vystatuje sa, že o zákon nedbá. *Bánffy* dokazoval, že podplácanie je potrebné. Z rozehody ústavy len moc kráľa je v stave krajinu vytrhnúť. Zadal návrh, aby dom prípis poslal kráľovi. Tento prípis zadal v mene svojom a mnohých iných; podpísalo ho vyše 90 Iavičackých vyslancov: národní, Iudáci a *Kossuthisti*. Prípís inde podáme. Prečítanie prípisu sprevádzané bolo zvučným plesaním a éljenovaním. Potom *Thaly* česal vládu. Neodvisliacka strana pozor dá. Snád sa len zobudí národ. Neprijal idemnitný návrh. *Witmann* medzi iným povedal, aby zhynulo to spojenie záujnov, ktoré je sluhom ministerpredsedy.

Zasadnutie 26. nov.

Sághy sa ponosoval, že hostov nechcú policajti do snemovne pustit, predseda slúbil, že poriadok spraví. Kol. *Kiss* na oči vyhodil vládne, že v práci nemá plánu. Vážnosť krajiny upáda. Uhorské víno, múka a mäso lacnejšie je za hranicou, nežli v krajine. Samostatné colné územie žiada. A. *Pulsky* povedel, že idemnita nenie otázkou dôvery. Potom sa zaoberal s prípisom Iavičactva. Potom vyhovárať volby, a povedal, že ku všetkému sú peniaze potrebné. (Hentaller: To je hanba, čo ten vypráva.) Ministerpredseda mal právo shovárať sa s úradníkami o voľbách, ba i nahovárať mal právo (Veľký krik). Ten prípis pošiel z náruživosti a nie z pravdy udalostí. Ktorí ten prípis podpísali, k rozličným stranám patria, jaká vláda by sa nechala z nich zostaviť? Statočnosť nenie politickým programom (Zvú:né čapkanie na ľavej strane). *Hock* napadol *Pulskaho*, že nemá právo zmenu presvedčenia spomínať, lebo jeho

politické účinkovanie je kadriom. *Rakovsky* interpeloval v záležitosti Olskeho-Pulskeho. Malý zpreneveriteľ poštar je trestaný, Krivána utiecť nechali, Pulsky ani utekať nemusel; šampaner pije vo Viedni. Jaké to podkopanie vážnosti Uhorska, že sa v Majlande jeho tovar shabal pre Pulskyho. Hanbil sa vo Viedni, keď mu vyslanci ukiazovali, jako tam hoduje Pulsky. A preto na otázku bere ministerpredsedu a ministra osvetu. *Wlassics* sa ospravedlňoval. (Ivánka: Či je pán minister fiškálom Pulskeho?). *Wlassics* starat sa musel aj o chudobnú rodinu Pulskyovu. L'avičiaci hlasovanie zejmenné žiadali, s čím zasadnutie koniec vzalo.

Zasadnutie 28. novembra.

Pod predsedom Langom zejmenné hlasovali otcovia vlasti a síce tým výsledkom, že odpoveď *Wlassicsa* na interpelláciu *Rakovszkého* prijali. Gr. a dr. A. *Apponyi* v utešenej reči odsúdil šafárenie liberálov. Ostro rečnil. *Bánffy* von vyšiel, a až vtedy prišiel nazpät, keď *Apponyi* o štvrt na 2. dokončil svoju reč. Liberáli sa až tak hniezdili pod tou rečou. Medzi iným povedal, že Iavičiaci sa už nemôže stíkať s ministerpredsedom, lebo dvakrát zrušil slovo (Ivánka: Lebo nenie statočný). Prosil vyslancov, aby prijali ten prípis (Čapkanie eljenovanie. *Bánffy* dlho nemohol k slovu prísť. Ustavične kričali naňho, aby zaľakoval; jemu vraj neveria. Žid *Moric Mezey* zaoberal sa s prípisom, medzi čím pre veľký krik ani rozumel ho nemohol človek. Povedal, že vždy poslúchal *Visontaiho* (žida,) bárs nebolo vždy hodno poslúchať ho. *Visontai* mu ale odsekol, že on sa čuduje grobianstvu *Mezeiho*. No on vraj nebere denne účasť na dvadsiatich valných shromaždeniach vicinálnych.

Zasadnutie 29. nov.

Szilágyi navrhol, aby snemoveň krajinských vyslancov aj v zápisnici zvečnila svoju radosť nad tým, že Boh doprial milosti jeho veličenstvu 50-ročné panovnícke jubiléum dožiť. *Kossuth, Szalay, Sima, Madarász* atď. Iavičiaci ale protestovali proti tomu, povedali, že Uhorsko nič do cisárskeho jubiléuma nemá. Predseda i to navrhol, aby sa vyslanci súčasťili 2-ho decembra na bohoslužbe, ktorá sa konať bude v chráme sv. Mateja za veličenstvo. Potom o tom bo'a dohoda, či stotník policie *Krečani* obrazil vyslanskú hodnosť *Rakovského*, alebo nie. Rozhodnutie o tej veci odložilo sa na sobotu. V tejto veci súčasťili sa v dohode tak liberáli, jako i Iavičiaci; všetci povedali, že je urazená vyslanská hodnosť, len *Gajari* kričal, že neni. Na konci zasadnutia sa ospravedlňoval žid *Mezei* proti nápadom Iavičiacťva.

Zasadnutie 30. novembra.

Po zejmenom hlasovaní o návrhu *Szalayho*, nasledoval návrh *Szilágyiho*. *Polónyi* poznamenal, že predostrenie predsedy prv sa pojednávať malo. Potom sa tedy hlasovalo na návrh *Szilágyiho*, ktorým 29-ho novembra podrobne rozložil, čo sa má robiť 2. dec. Proti tomu návrhu len 29 Iavičiacťov hlasovalo. O idemnite prehovoril *Ján Reiter*. Politika *Bánffyho* je zkazou vlasti. Provisionisti, bursári, velfabrikanti neplatia daň. Tento hníly rozmer treba zotref. Vo vyrovnání dve vlády sa spojily, aby bludnou cestou viedly ľud. Ešte sú povedomí ľudia, ktorí nebudú trpeť vladárske-snemové tyranstvo. Na konci zvučným eljenovaným sprevádzanej reči zákonný návrh zadal.

Potom sa prešlo na interpellácie. *Julo Sághy* na otázku vzal ministrov vnútra a orby v záležitosti falšovania vína v Päťich Kostoloch. *Darányi* hneď odpovedal, že je už zariadené vyšetovanie proti *Engelovcom*, tak tiež proti kapitánovi barónovi *Splényimu*, ktorý proti tým kupcom zavedené vyšetovanie zastavil a na zkušku poslané víno im vrátil. Spolu ale naložil, aby podžupan peštiansky zaopatril z toho vína, ktoré sa teraz skúmať má. Odpoveď ministra jednohlasne sa prijala. *Perczel* tiež sa ohlásil v tejto veci. Jeho odpoveď ale len väčšinou hlasov bola prijatá. S čím zasadnutie koniec vzalo.

Otení čitatelia!

Tých predplatiteľov *Krestana*, ktorí predplatok na rok 1898. ešte nezaplatili, úctive prosíme, aby čím skorej, najneskôr ale do nového vého roku svoj dlh vyrovnali.

Všetci naši priatelia dobre vedia, či už zaplatili, alebo nie; kto ale nezaplatil, ten dozaista za svoju krestanskú povinnosť statočnú bude považovať svoju dlžobu zaplatiť. Nech to nikto nežiada, aby sme ho osobitne napomenuli, lebo to čas a peniaze stojí a i tak každý vie, či už platil, alebo vie, to jest či sa tieto riadky jeho týču, alebo nie. Kto by dlžen bol, a predsa by sa zdráhal svoj dlh vyrovnat a ani príčinu by neudal toho, prečo mešká; tomu od nového roku jednoducho zastaviť musíme *Krestana*.

Aby sa nám peniaze snadnejšie mohli poslať, s týmto číslom sme rozposlali poštové poukážky, a prosíme dokonále vypisať meno, tak aj bydlo.

Spolu úprimne prosiac vyzývame ctených predplatiteľov, aby sa usilovali nakloniť k predplateniu svojich súsedov, známych a priateľov, alebo nech nám pošlú a sdelia jeden-každý aspoň nápis dvoch-troch takých krestanov, ktorí by sa nezdráhali na naše noviny predplatiť.

V tej nádeji, že každý krestanskou svedomitosťou vyhovie svojej povinnosti, zostávame s hlbokou úctou

Redakcia a vydavateľstvo *Krestana*.

Bpešť, VII. József-körut 35.

Vrúcna prosba. *)

Najnovšie skoro všade po našich horných stranách horlivosť duchovných otcov sa tak zmohla, že oni bez rozdielu usilujú sa chrámy Božie do poriadku priviesť; kde len pozremo, všade vidíme, že to ináč vyziera, ako kedysi. Zaujatost' za veci sväte sa vždy viac zmáha; ovečky Kristové sa tešia, keď vidia, že jejich pastieri len prospech ich duševný nosia na srdciach svojich; bohabojnosť začína s takým plameňom horeť v opustenom ľudu, jaký by sme pred tým darmo boli hľadali.

I v našej obci Oščadniciach nový duch začína previevať. Spolky náboženské pánom farárom a pánom kaplánom založené mnohých odtiahly od pijatiky; tí najväčší pijani sa obrátili, a číslo striezlivých so dňa na deň rastie; kostolík náš opustený ma vždy viac navštevovateľov; služby Božie i takí navštevujú, ktorí pred tým ani nepozreli do chrámu Pána; život náš je o mnoho uprimnejší a milejší, ako kedysi. Kristus Pán začína medzi našimi rodinkami v opravdivom smysle slova prebývať, a toto pokoj, blaho, lásku, požehnanie a dokonalosť kresťanskú viac a viac rozmnožuje.

Ponevác' náš kostolík je veru veľmi opusteným, naši horliví duchovní otcovia sa odhodlali, že s Božou pomocou, ho do poriadku privedú. Nemá len dva oltáre; všetko tak starosvetsky a opusteno vyziera, ako by málo dbali i veriaci i duchovní o to. Nuž toto sa snáď premení, keď všetci veriaci prispieame k tak nevyhnutelne potrebnej veci. Chceme, ako nám naši duchovní otcovia oznámili, zaopatrit' nový oltár *božského Srdca Ježišového*, okrášlit veľký oltár, sanktuarium, kazateľnicu, spovednice a ostatné, jestli sa z Božou pomocou toľko milodarov nasbiera.

Ponevác' tieto novinky sú rozšírené i v Amerike medzi našimi veriacimi, s vrúcnou prosbou sa obraciam k nim, aby nám tiež prispeli k tomuto vážnemu dielu. Ano vy pobožní Oščadníci! ktorí všade vynikáte s vašou bohabojnosťou a usilovnosťou, pomyslite si i na váš domov; obetujte, koľko môžete na okrášlenie vášho chrámu oščadnického, aby ste sa kedysi, keď sa navrátite do rodiska svojho, úprimne v ňom potešit' mohli.

Čo vy udelíte z mozoľov vašich ľazko zarobných, milejšie bude P. Bohu, ako druhých boháčov tisíce; lebo vy to z opravdivej lásky k Pánu Bohu obetujete, a P. Boh vám to dozaista tisíc násobne vynahradí. Pomôžte nám, neopúšťajte nás? Usilujte sa čím viac medzi sebou nasbierať, aby naša práca zdaru mohla doísť; veď len nechcete vy samotní, ktorí ste tak vzdialení od nás, zabudnúť na váš chrám Pána, kde ste toľko duševnej radosti a potešenia kedysi obdržali.

My sa skladame podľa možnosti; každý, kto nám prispeje, v modlitbách našich bude obetovaným Otcu nebeskému, aby mu to on tisíc násobne vynahradil. Nezabudnite teda zvláštne vy na nás a na naše namáhanie; ešte raz vás vrúčne prosím v mene všetkých veriacich, ako i ostatných všetkých krajanov našich z Kysúcu, ktorí nám s radosťou chcejú prispieť: Obetujte najmilejší na ohrám Pána; nezabudnite na tak vážne dielo; dajte koľko môžete: a ani Pán Boh nezabudne na vás; posilní vás a potúzi vo vašich prácach; všade bude s vami a, požehnanie jeho nevystane!

Farník oščadnický.

*) Za tieto riadky zodpovednosť berie na seba výlučne pôvodca.

„Sväto-Štefanský Kalendár“

a

„Veľký Kresťanský Kalendár ľudovej strany“

už vyšly z tlače. Cena prvého je 30 kr., posledného ale 25 kr. Oba kalendáre odporúčame do priazne ľudákom, ktorí stoja o to, aby pestovaný bol duch kresťanský, pestované bolo smýšľanie ľudové. Veľmi zaujímavé články a utešené obrazy budú zabávať behom celého roku 1899. všetkých tých, ktorí si daktorý z týchto kalendárov objednajú. Cena je tak ľavná, že od každého vystane, takýto kalendár zaopatrit' si. Kalendár je celoročný priateľ domu; my chceme, aby ľudoví kresťania prajného a dobrého celoročného priateľa mali v dome, a práve preto sme znovu vydali oba výš spomenuté kalendáre, z ktorých hocktorý bude slúžiť k tomuto cieľu. Keď znovu vrele odporúčame tieto kalendáre cteným prívržencom ľudovej strany a kresťanských zásad, prosíme ctených čitateľov našich, aby nás dl'a možnosti podporovali hromadným objednávaním.

Sväto-Štefanský Kalendár

1 kus 30 kr., 20 kusov 4 zl. 80 kr., 50 kusov 11 zl.,
100 kusov 21 zl.

Veľký Kresťanský Ľudový Kalendár

1 kus 25 kr., 20 kusov 4 zl., 50 kusov 9 zl.,
100 kusov 17 zl. 50 kr.

Pošlú-li sa nám peniaze vopred, objednanú zasielku franko pošleme; pri doberke ale nákladné útraty objednatel' musí zaokryť.

S úctou

„Tlačiareň sv. Gerharda“
v Budapešti, VIII. Práter u. 44.

ročnému Jubileumu :

Jeho Veličenstvo Panovníka Rakúsko-Uhorska
FRANCA JOZEFA.

Venuje :

P. D. M. Kessereő v Prešove.

*Pred trón slavný pristúp, národ milovaný,
Jeho Veličenstvu v deň tento preslavný;
Vavrínový veniec chystajme pre neho
Srdca nášho radosť predložme pred neho.*

*Dneská: polstoletie uplynulo tomu,
Čo z milosti Božej vzal ťažkú úlohu,
Vedenie národov nášho Pán Boh sveril,
By láskou otcovskou všetkých v jedno spojil.*

*By bol ocom ľudu, mocnárom národov;
Ktorých rozmanitosť je toľkých jazykov,
Ktorých náboženstvo všelikého druhu:
Pod svätou korunou hľadajú: ochranu.*

*Ty Otče národov ! Ktorý si nad nami,
Zhliadni z neba dolu na ľud Tebe verný,
Požehnaj korunu, hlavu nášho Pána,
By šťastne nás viedol nech je; Jemu: sláva :*

*Sláva tu na zemi, pokoj v srdci Jeho,
Láska Ježišova nech posilňuje Ho,
V síle tejto Pána čo: Gedeon mocný,
Nech chráni národy, pred úpadom mravným.*

*Daj Bože nám zdaru našej domovine,
Uhorsko krásne-krásne nech kvitne
Žehnaj kraj náš Pane ! uhorské rodiny;
Nech zaujmú miesto vždy v knihe dejiny.*

*My zostaňme silní medzi pohromami
Mrákavy tie divé, nech zhynú nad nami,
Slovo Veličenstva nech je sväté vždy nám,
Čo On v mene Boha oznamuje tu nám.*

*Prach posvätných otcov v úctivosti majme,
Ktorý nás učili, jako tu žiť máme
Veličenstvo Pána bolo jejich vodcom,
Oni boli dietky a On jejich: Ocom.*

**Presba pred obrazom Sv. Mikuláša k nebesiam
zaslaná.**

Sv. Mikulášu Patrónu náš!
Ty naše potreby predobre znáš:
Buď tvojím čiteľom,
Tam pred Božím trónom,
Horlivým rečníkom,
Zastaňže nás.

Nehoda sa zmáha s roka na rok,
Hriech ide do predku a čnosť na bok.
Sv. Mikulášu!
Ratuj dušu našu,
Požehnaj nám prácu,
Náš majetok.

Veď nás ku poklone Spasiteľa,
Ktorou sa v nás zmáha živá viera.
Ty si sám tak konal,
Abys nám ukázal,
Kde je najvyšší Kráľ,
Naša sila.

Ty si dľa Krista žil od mladosti,
Meno Jeho vzýval z úctivosti.
Čis išiel do školy,
Či fa z nej pustili:
Do chrámu fa niesli
Tvoje kroky.

Tys' chudobným vždycky pomáhal rád.
K tvojej vôli Kristus činil zázrak.
Keď bol všetko rozdal,
Chromej si zdravie dal,
Zázrakom si dával
Štedroty znak.

K Marii a Kristu láska vrelá
Stále ku obete fa nútíla:
Seba uponížil,
Svedomie své čistil,
Každý deň pristúpil
K stolu Pána.

Vo stredu a piatok si sa postil,
A tak si mrtvením Boha uctil;
Lebo naša prosba,
Vtedy je prospešná,
Keď je pôst, almužna
S ňou spojená.

Tys hájil tajemstvá viery našej;
K ním úctu, pobožnosť aj do nás vlej.
Ten komu sa koriš,
Komu na tvár hľadíš:
Nech žije Pán Ježiš
V duši našej.

Tvá dobrosrdečnosť je chýrečná,
Ktorou si prekazil hriech pohana ;
Aby jeho dcéry
V čistote trvaly
Odňala kríž biedy
Tvá podpora.

Tvojej duši pokoj silná viera,
Druhý div od Krista vyprosila :
Keď prostred vln mora
Lod metaná bola,
A už nádej všetka
Vyhasnula.

Vzal si do pravice kríž Ježiša,
Vňomž je všetka pomoc a útecha,
S ním more žehnané,
Náhle utišené,
Hlásalo predivne :
Velmoc križa.

Ty si pred cisárom ľud zastával,
By k milosti prišiel, šťastným sa stal :
Zastaňte ty aj nás,
Verný Patrone náš !
Z biedy vytrhni nás,
Vypros všem zdar.

Ty si z mrtvých kriesil dietky malé,
Zvláštne tri, ukrutne zavraždené.
Zkries aj dietky naše,
Ty patrón mládeže !
By žily čnostlive
V Krista viere.

Tys' Patrón pred ohňom, pred zlodejmi,
Pri ztrate majetku a trápení,
Nevinne súdením,
Falešne zlahčením :
Chráň teba prosiacim :
Česť, majetky.

Že sme neni hodní tvej ochrany,
Vidíme, uznáme, skormútení.
A však to uznanie
Prijmi za pokanie.
Ach buď nám patrón
Milosrdný !

So strachom vidíme naše skutky,
Našu slabú vieru a výstupky.
Ach pozri, patrón,
Na stádo nešťastné !
My sme poblúdené
Tvé ovečky.

Dietky sú chladnosťou naplnené,
Do chrámu ísť nechcú, sú zvierené.
A keby aj chcely,
Rodičia nedbali,
Svätíť zakázali :
Dni nedeľné.

Mladičtvo sa sháňa po vohľadoch.
Čistotu si nectia, hynú v mravoch.
Ježiša hnevajú,

Bluznia, korhelujú,
Trest Boží zvalujú :
Na občánov.

Manželstvá sú neni tiež prikladné.
Hryzú sa, vadia sa ustavične,
Jedni pre sklenicu,
Druhi pre žranicu.
Tu hrešia, tam plačú,
Každodenne.

Spoj svoje zásluhy s Krista láskou ;
Obetuj ich za nás Bohu Otcu.
On nás bude žehnať,
Prestane nás trestať,
Dá našim čnostiam zrast
V každom skutku. * * *

„Čo budeme čítať?“

— Pochvalen buď Pán Ježiš Kristus !
— Na veky. Amen! — Ach vítajte u mňa milí občania, čože, prišli ste ma navštíviť?
— Ano, prosíme pekne pán učiteľ, ale nevieme, či sme Vašnosti neprišli na obtíž, bo jako vidíme, s knihami a novinami sa ráčite zapodievať.
— O nijak nie ste mne na obtíž, ba práve prišli ste mi vhod, bo môžem vám dobré veci poradiť.
— Veď, — prosíme pekne, započal jeder, — prišli sme práve z toho úmyslu k vašej добрote o radu. Blíži sa nám totiž tá zima, polnie práce sa dokončia, a tie dlhé večere nám nastanú. Ženy naše a dievky to hej pradú, perie driapu atď, ale my chlapi s fajkou v ústach len tak sa nemilo Bohu pod tou teplou šiškou vyvalujeme, driememe a sa zlenošujeme, bo však noci sú i tak dlhé, na odpočinok až pri vela dostatočné.
— To ver máte úplnú pravdu, doložil som. Pekné a chváľtebné od vás, že hľadíte každé okamženie použiť k vašu dobrému; a potom každý i tak máte väčšieho žiaka, ba i mládenca a panenku; dajte aj týmto príležitosť dobré spisy čítavať, aby z nich ešte mudrejší a nábožnejší občania krajiny vyriastli. Premieňavo po večierky nech čítavajú na hlas, a ostatní nech prácu konajú. Vy otcovia, keď už tak radi fajčíte, počúvajte čítanie, a o tom sa shovárajte.
— Tak, prosíme pekne, je nás tu šesť, ale bude i viac, prišli sme k vašej добрote opýtať sa, ktoré spisy by nám boly nevyhnutelne potrebné a prospešné?
— To dlho rozmýšľať nemusím, tu vidíte u mňa „Kresťana.“ Jakožto občania krajiny uhorskej treba i vám pozorovať v krajine na všetky poriadky a pohyby, kde, čo a načo sa obracajú tie mozoľné vaše peniaze, čo do krajinskej pokladnice sa skladajú, či vrchnosť naša opravdový dobrobyt občanov na zreteli má, či sa všetkým národnostiam rovnakou mierou merá, či obyvatelia rozdielnych vierovyznaní svorne medzi sebou nažívajú, či pravda a spravodnosť, zvlášť pri voľbách — nebýva utláčaná, či vláda krajiny našej hľadá k tomu, aby výdavky krajinské umenšené, pramene dôchodkov krajinských spravodlivo zväčšené, a roľníkovi, ktorý najmozoľnejšie a krvopotné práce koná, aby farcha s pliec jeho o voľačo umenšená bola, že by aj on cítil sa mohol za svoju prácu blaženým, spokojným, za takú dobrú vlasť vďačne život obetujúcim občanom.

— Ej Bože, máte pravdu pán učiteľ, za „dobrú matku“ i dietky radi zomierajú, za „macochu“ ver nie!

— A predsa vlasť naša je, a musí nám byť „laskavou matkou“ ktorá nás rovnako miluje, chráni, živí a opatruje, len niekedy tie dietky, ktoré sa bližšie do jej lóna dostaly, a nám za predstavených a vrchnosť služia, odsacujú a ukrivďujú nás, a tak zabrahujú nám, aby i nás svojima materinskými rukama objala. A o týchto všetkých záležitostiach, či politických, či náboženských, sťa „strážny duch“ nás poučíť sa usiluje náš „Kresťan“, ktorého ľavná cena je len 2 zlaté.

— No dobre, pán učiteľ, my nektorí sebe dáme donesť tohto „Kresťana“, ktorého aj Vašnosť. — Ale, prosíme pekne, naše dietky ráč hovoryli, že jakési „žlté“ a „červené“ novinky dostávajú, ba i dietkam v škole po učení predčítujete.

— Tu hľa ich vidíte: „Naša Nádej“ sú jedny, pojednávajú a rozširujú väčšiu úctu k „Velebnej Oltárnej Sviatosti“, k našmu drahému Spasiteľu, — a druhé sú „Kráľovna sv. Ruženca“ zvlášť úctu k Matke Božej hlásajú a kresťanských čitateľov sošlechťujú a tak k Bohu vedú.

— Veď naše dietky nám hovoryli, že ste ich učili k tomu, aby keď do chrámu Božieho prindú, na obe kolená aby si pokľakaly, a Velebnú Sviatosť vebily.

— No vidíte, a tak od dietok zasiate dobré semeno prichádza až do vašich domov. A čo keď by ste to ešte čítavali, požehnanie Božie bude nad vami, a vynahradí vám stokrát tú malú obetu, ktorú donášate k svojmu poučeniu, hľadajúc tým kráľovstvo Božie a jeho slávu. Na každý pád lepšie sa vám povedie, ako Jurkovi Furákovi, ktorý nič nečítal poučlivého. Jurko Furák už starý nad hrobom, ešte si žiadal, pokým je v živote svojho bližneho menom Štrbáka ošúdiť. O jakýchsi 7 meric raži pravotil sa Jurko, ktoré pred veľa rokami mal požičať starému ešte otcovi Štrbáka. Na to však zabudnul Jurko, že istú rolu 25 rokov užíval od neho zadarmo. Nič menej vôľa pravotil sa nutila ho, a narátala aj s fiškálom 70 meric na všetky tie roky, tak že chudák Štrbák vyše 300 zl. mal platiť. Chudák plakal, že mu chalútku, ktorú sebe on po otcovi pooprával, dlhy poplatil, a vodne v noci práce narobil — že mu ju predajú, a on že pôjde s kapsou.

A čo sa stalo, prišli páni, sudca a fiškáli, a keď všetko porátali, odsúdili Turáka na zaplatenie útrat vyše 80 zlatých za 8 dní, a Štrbák, vďaka vzdávajúc Bohu, ostal v chalupke. No čo na to poviete?

— „Miluj bližného svojho, jako seba samého“, pán učiteľ, to nech je našou kresťanskou zásadou.

— No vidíte drahí moji, keby bol Furák čítaval nábožné knihy, bol by sa nepravotil, a tak škoda by ho nebola zastihla. — Ešte teraz len jedno. Komu je možno, nech vstúpi do „Spolku sv. Vojtecha“ v Trnave, dá 10 zl. navždy, a do smrti svojej bude dostávať katolícké knižky. To bych vám mohol zo srdca odporúčať.

— Zatiaľ pekne ďakujeme pán učiteľ, do nedele sa poshovárime, a dľa vašej rady činiť budeme. Porúčame sa!

— Nech vám slúži ku blahu časnému i večnému! S Bohom.

Jani z pod Tribča.

Sv. Ondrej, apoštol a mučeník.

Umrel 62. r. po Kristovi.

„Nehanbi sa za kríž Kristov, aby sa Kristus nehanbil za teba, až prinde vo svojej sláve. Lebo vtedy uzreš pred Kristom toto znamenie, nad slnečné papršleky jasnejšie.“ — Sv. Ján Zlatoušty.

Sv. Ondrej apoštol v Bethsaide galilejskej zrodený, brat Sv. Petra a učedník Sv. Jána Krstiteľa, slovami jeho: „Ejhľa Beránek Boží!“ na Spasiteľa Ježiša Krista upozornený, stal sa apoštolom najprvším, ktorý v Ježišu Kristu Vykupiteľa sveta poznával, a na Jeho slová: „Poďte za mnou, učiním vás rybármi ľudí!“ bez meškania, zanechajúc s bratom Simonom siete svoje, bol Jeho nasledovníkom naj dôvernejším priateľom a apoštolom, ktorý Kristové učenie dokonale znal, a toto v Skythii, na ostrove Cypras a v Recku pohanom oznamujú, v achajskom meste Patre mučeníckou smrťou potvrdil.

Egeas rímský vládár sotva že prišiel do Patru začal kresťanov prenasledovať. Svätému Ondrejovi zakázal o Kristovi hlásať a falešným bohom mu prikázal obety prinášať. Ktorému Ondrej odpovedal: „Ja všemohúcemu Bohu, ktorý je jediný a pravdivý, každodenné obety prinášam, nie mäso volov, nie krv škopov, lež nepoškrveného Beránka na oltári, ktorého telo keď všetek ľud veriacich požíval, Beránek, ktorý obetovaný bol, celý zostáva a živý!“ Nad tým rozhnevaní Egeas, do žalára ho dal vsadiť, bičovať a na kríž pribiť, ale tak aby hneď neskonil. Sv. Ondrej spatril kríž, zvolal: „Pozdraven buď, o dobrý krížu, telom Pána môjho posvätený a údami Jeho jako perlami ozdobený! Dlho som túžil po tebe, dobrý krížu a včuľ si pre mňa prichystaný. Odlúč mňa od ľudí a odovzdaj ma majstrovi môjmu, aby mňa skrze teba vykúpil!“ A na tomto kríži cez dva dni visiac hlásal nebies pravdy, zanechávajúc jako dedictvo svojim učedníkom zvláštnu úctu, jak ku Kristu, tak i k prebhlavenej Panne Marii, taktó rozpomínajúc sa na ňu: „Jako Adam z nepoškrvenne čistej zeme bol stvorený, tak aj Kristus z nepoškrvenne čistej Panny vzal svoj počiatok!“ A včuľ sme sa môžeme pýtať, zdáľ viera naša katolícka je rozdielna, inakšia od viery Svätého Ondreja apoštola? V ničom neni. Tá istá viera oduševňuje nás, ktorá žila upevnená v duši Sv. Ondreja. Tá istá úcta a láska rozohrieva srdca naše na proti Matke nepoškrvennej, ktorá rozohrievala i Sv. Ondreja. Po týchto šlapajach kráčame, po ktorých apoštolovia chodili. Tak veríme, jako prví kresťania verili. Dajme vďaka za to Bohu že nás v jednote viery apoštol-

skej udržal. Vážme si vieru svoju a pracujme na jej rozšírení. — A jakým spôsobom? — Udržiavaním škôl katolíckych. Tu sa doplňuje, čo rodičia pre práce nestačia vykonať, — tu sa rozsievajú semienka právd Kristových, tu sa zažihá oheň lásky milovať Krista a Mariu, privykáť k čnostlivému životu, báť sa hriechu. Ach, ale kto je v stave to všetko znášať i dane všelijaké splácať i školy katolícké udržiavať; — nech ich štát prevezme, — ved' to je už neznesiteľný kríž, čo na chudobný ľud ide. Je pravda! je to kríž, ale tento ešte nikoho na žobrácku palicu neprivedol, tento kríž, ľud od trestuhodného kríža, ktorý si sám na seba skrz nemiernosť uvaľuje, cestuje, a nás k blaženosti častnej i večnej dopomáha. Múdry, v čnostiach upevnený ľud drží si čo zdedil, drží si čo je jeho, slobodný od jarma diabloveho, a keď by aj klesnul, vie čo má robiť, vie kde má silu čerpať, potechu hľadať. Dnes keď žije Sv. Ondrej, ten kríž udržiavania škôl katolíckych, práve takou radosťou by vital, jako ten na ktorom svoj život dokonal. Leby jako s jedným, tak i s druhým lásku ku viere, Cirkvi a tak ku Kristu a Jeho nepoškrvnenej Matke preukazuje.

Prečo sa tratia čnosti kresťanské? prečo sa tak na vidomoči zmáha neznabožstvo, socializmus, anarchizmus? Lebo sa tratia katolícké školy a do módy prichádzajú štátne.

Komu záleží na viere, nech vďačne prijíma kríž z viery pošlý.

Chcete všetkému lepšej porozumeť, pozrite na Francúzsko, Taliansko, a Švajčarskú krajinu, a v nej na bezbožného Luccheniho.

Toho katolícké školy nevychovaly.

„Per cruce ad lucem!“

Skrze kríž k svetlu večnému prínedeš.

* * *

Omilostenie. Jeho veličenstvo z príležitosti 50 ročnej pamiatky svojho panovania odpustil pokutu tým všetkým vojakom úskokom, ktorí sú buďto už pokute podrobení, alebo nič vyšetovania proti nim zavedeného ešte vždy sa ťahá. Tí ale, ktorí sú pre iné zločiny trestaní, neni sú účastní tohoto omilostenia.

Útok na život cára. V Dansku nihilisti učinili útok na život cára takým spôsobom, že keď cár domov sa vracal z Koppenhagy, rýchliku do cesty nahádzali brvien na jednom železnom moste. Železničný strážca ale zavčasu zbadal zlostný plán, po čom vynaložením všetkej sily svojej drevo odstránil s dráhy. Mesiac sa podarilo toto v tajnosti udržať.

Bánffy dla mameluckých časopisov slúbil lavičiacťu, že on zažakuje na vianoce, jestli dotial prejde idemnitá a provisorium. L'avičiaci ale neubezpečili ho o tom, ponevác sa boja, že liberálny tábor by nepopustil, a tak Bánffy zas znovu by bol vymenovaný.

Minister a súboj. Minister Perczel dobre vie, že u nás zákonom je zakázaný súboj. On predsa prijal vyvolanie neodvisliaka Holló, ktorý pánu ministrovi prerezal čelo. Zvlášte minister vnútra veľký zástoj hrá v kuvaní zákonov, a hľa tento minister ukiaľal, ako sa môže proti zákonu jednať.

Kardoss nezažakuje. Druhý podpredseda snemovne krajinských vyslancov nezažakuje a síce jedine preto, lebo nová volba by bola potrebná, následkom čoho lavičiacťu by mohlo nový denný poriadok do dohady vťahnuť, čoho ale bojí sa Bánffy, lebo i tak mu už prihára, že do vianoc ani o vyrovnání, ani o idemnitě nemôže byť reči.

Zadakoval podžupan udvarhelskej stolice, J. Jakab, ktorého podžupanským úradom obdaril len horko-ťažko sa podarilo pánom liberálom.

Dobry príklad. Farár v Bátorkesi Ignác Meisermann zadal v ostrihomskej stolici pisebnú prosbu viacerými duchovnými podpísanú, aby podžupan ne dovolil nedeľné a sviatočné uradovanie, ponevác robotnícky ľud nejde v tie dni do kostola, lež do úradu na mestský dom. Podžupan následkom tejto prosby nariadil, že od včulku nebudú v nedeľu úradne hodiny na obecných domoch. Teraz sa stroja aj vacovskí kňazi prosíť podžupana pešťanskej stolice, aby vydal nariadenie v istom duchu.

Nový mešťanosta v Novej Vsi. Podpredsedom stoličným hlavným notárom Ludevitom Neográdym za mešťanostu Novej Vsi zvolený je so 41 hlasmi hl. služný Karol Folgens; Anton Huskó len 34 hlasov dostal.

Vyzdvihnutý pomocník školdozorský. Minister osvety Vlašič vyzdvihol z úradu učiteľa Julu Péteryho, školdozorského to pomocníka.

Milosť Ducha sv. Žid Jakub Földvári i s rodinou z osmich členov pozostávajúcou nechal sa od budapešťianskeho farára A. Tótfalussyho pokrstiť. Krstným otcom bol gr. Ferdinand Zichy, ktorého ľudák Buzáth zastupoval pri krste.

Postupnú pensiu uviedol vo svojom biskupstve pre duchovných biskup S. Hettyey. Na porade sa súčasťilo asi 50 kňazov pod predsedom Hettyeym. Tedy dla veku bude rásť pensia v Päťich Kostoloch, čo aj spravodlivosti úplne zodpovedá.

Štedrosť kresťanská. Karmeliti kostol stavajú v budapešťianskom Tereziöve, čo mnohé tisíce stojí. Ne predsa sa nachádzajú štedré duše, ktoré sú im na pomoci. Tak ku príkladu veľkovaradinský biskup Nogáll opätovne im poslal 2000 korún; Károl Hornig ale tiež 2000 korún. Pán Boh zaplac a nakloň aj iných k štedrosti kresťanskej.

Národné kasino a Bánffy. Albert Justh list písal správcovi národného kasína, v ktorom sa pýtal, či Bánffy i ďalej môže byť členom národného kasína, keď ho tak veľmi napádali v snemovni vyslancov? Táto záležitosť, jako výbor rozhodnul, nepatrí predeň, zakiaľ sa stanovy nezmenia.

Štátne železnice v Uhorsku predsa sa len vyplatia. Toho roku do 15. novembra skoro 14 miliónov čistého chosňa doniesly štátu štátne železnice.

Najrýchlejší vlak pojde z New Yorku do Crosby; dráhu teraz robia. Za hodinu on má prebehnúť 240 kilometrov. No nehoda nebude zriedkavou vecou na tom vlaku.

Luccheniho už voviedli do toho žalára, ktorý jeho príbytkom bude, zakiaľ len ústami necapne. Keď ho ta viedli, veľmi zronený bol; už obanoval svoj ohavný zločin hnusný, ku ktorému ho len zverská bezcitnosť a ohavná neľudskosť zvedla. Luccheni tedy od 23. novembra len mŕtvý život vedie, ktorý je od smrti horší.

Zverský vochter. Neďaleko Debrecína vochter Juhoš ubil nemilosrdne ženu, potom ju na šiny položil. Na jej krik pribehol i s robotníkmi štacionšef; vtedy ten nemilosrdník vyniesol z izby revolver a prestrelil ruku predstaveného medzi slovami: Neoznámíš ma ty, pes, viacej. Lenže viackrát nemohol streliť, lebo ho robotníci poviazali a políciu odovzdali.

Hladom zomrel maďarský novínkar Gejza Ács, ktorý jednúc redigoval žartový týždenník „Füstölő“, v ktorom obratne a vtipne česal židov. Židia ho nemilovali, kresťania ale nepodporovali, následkom čoho musel sklep zatvoriť; „Füstölő“ prestal vychádzať. Neskôr do iných časopisov písal; lenže s dňa na deň mu horšie šlo tak, že na posledy už nemal ani čo jesť; zle videl, po pýtání chodil po známých domoch. Na konci ale 5 dní nemal čo do úst dať, až konečne vypustil ducha.

Talianske víno v Uhrách. Dľa úradného výkazu statistického úradu bežiaceho roku v prvých deviatich mesiacoch doviezlo sa k nám z Talianska skoro 900 tisíc hektolitrov vína.

V Nemecku rastie počet socialistov, čo z toho visvitá, že pri krajiniských volbách s roka na rok viac a viac hlasov dosávajú socialistickí kandidáti. Pri posledných volbách už veľmi veľký bol ich počet. A síce 7 mill. 753 tisíc voličov tam hlasovalo. Na socialistov hlasovalo 2 mill. 100 tisíc voličov, na centrum 1 mill. 455 tisíc; liberálov nebolo ani 1 milión. Konservatívni mali 1 mill. 600 tisíc hlasov. Sedliaci ale 140 tisíc hlasov.

Šaty z pavučín. Na francúzskej výstave v Paríži r. 1900. aj šaty z pavučiny budú vystavené. A síce k tomu cielu upotrebí sa pavučina križových pavúkov. Tento pavúk 4000 metrov dlhú niť vypustí zo seba za 17 dní, jestli sa dobre krmí muchami. Táto pavučina má byť tak mocná, jako hodbáb.

Nešťastná pijatika. Cteným čitateľom na vedomie dávam, jak nešťastlivá je nemiernosť pri požívaní trunku. Mladý chlap v najlepšom veku vo Svanebachu Jakub Csech vždycky pil pálenku. 15-ho novembra sa navečeral, do rána dostal zapálenie modzgov, pritom fantaziroval a už v nedeľu do popoludnia tojest 20. nov. dušu vypustil.

Na smrť (na šibenicu) odsúdila súdna stolica v Stanislave pastiera Hundziaka preto, že vykorenil jednu židovskú rodinu.

Najvyššia jedľa na celom svete nachádza sa vo Wirzbergu. Táto jedľa je už 450 rokov stará; jej priemer má pol treť metra. A 44 metrov je vysoká.

Spisy redakcii zaslané. „Piesne ľudu slovenského“ a „Časopis museálnej slov. spoločnosti.“ V Turč. Sv. Martine. Red. Anton Sokolík.

Ceny v sústrednej trhovej sieni. Mäso hovädzie 72—90 kr. (kilo); baranina 36—46 kr.; telacina 72—90 kr.; sviňacina 60 kr.; slanina 64 kr.; šunka 68—95 kr.; masť 65 kr. — Kura 40 kr., sliedka 65 kr., vykrmená kačica 1 zl. 40 kr., hus 3 zl. 50 kr.; 30 vajec 1 zl. — Hrozno (1 kilo) 36 kr.; hrušky 60 kr.; jablká 16 kr.; orechy 28 kr. — Smotánka (1 liter) 24 kr.; zemiaky meent 3 zl. Jedna hlavka kapusty 11 kr.; 1 kilo zakvasenej kapusty 11 kr.

Púty v r. 1899.

Spoločný pút do Jeruzalema.

Povedie: *Gedeon Demeter*, farár.

Pohnutie: 3 jan. 1899.

Návrat: 27. januara 1899.

Budapešť—Rieka—Triest—Alexandria—Jaffa—Jerusalem—Joffa—Portsaid—Alexandria—Brindisi—Triest—Rieka—Budapešť.

Cena cesty:

Cestovanie II. triedy 132 zl.) úplné zaopatrenie
Cestovanie I. triedy 290 zl.) behom 20 dní.

Podobný program dostať u *Gedeona Demetra* v Budapešti II. Bombatér 10 č.

Pút do Lurdu.

Paray le monial, Einsiedeln a Wiltena.

Povedie tenže farár.

Pohnutie: 6. júla 1899.

Návrat: 24. júla. Cesta potrvá 18 dní.

Smer cesty:

Budapešť—Viedeň—Linz—Salzburg—Mnichov, Lindau—Zürich—Genf—Paray le monial—Lyon, Toulouse—Lurd—Toulouse—Celle—Lyon—Genf, Zürich—Einsiedeln—Insbruck—Wiltena—Viedeň—Budapešť.

Ceny: I. triedy 245 zl.) úplné
II. triedy 185 zl.) zaopatrenie behom
III. triedy 105 zl.) 9 dní.

Hlásit sa možno do 10. júna u výš spomenutého farára, u ktorého podrobný program dostať (Budapešť, II. Bombatér 10.)

DOFISY.

Z NIZNEJ, 12. nov. 1898.

Vážení pán Redaktor!

Ráče uvarejniť mojích pár riadkov vo vašom milom Kresťane. Naša obec počítuje asi šesťdesiat numier, je ona fiialkou lopašovskej farnosti; v našej obci sú všetci roľníci a veru dobrí roľníci, ktorí môžu byť príkladom aj ostatným druhým obciam, ináč v našej obci je ľud usilovný, bohabojný a triezlivý, čo aj z toho vysvitá, že u nás je založený spolok živého ruženca, ďalej spolok božského srdca Ježišového, aj triezlivosti, ktorý u nás dosť dobre kvitne, máme tu aj čítací spolok, to len môžeme všetko pripísať našemu vrelmilovanému pánu farárovi lopašovskému Ferdinandovi Šandorfimu, ktorý sa tak o naše časné a večné dobro stará. Je on muž dľa veku mladý, ale na zásluhy, ktoré si on medzi nami jak učinkuje, nadobudnul, už veľmi starý; veru je on opravdivým otcem svojích farníkov, za čo mu máme byť poďační a poslušní. Lebo opravdivý katolícky kňaz je, a jako anjel strážca, ktorý veriace duše od počiatku života až k hrobu vyprevádza, keď s plačom na svet prichádzame, zaujíma sa za nás, prijíma nás do cirkev, a naopak keď s plačom svet opúšťame, nás na miesto odpočinku sprevádza; kto je to, kto svojho ducha jak boháčovi, tak chudobnému dopraje? Kňaz je to, ktorí z milosti Božiej sa vynasnažuje hriešnika z poddanosti diabla vytrhnúť, a k Pánu Ježišovi nazpiatek priviesť.

Kňaz je ten jediný, ktorý naše chyby a nepravosti nám verne pripomína, keď na kazateľnici stojí, kde sa teda dozvie hriešnik, zvlášte keď je bohatý, tej svätej pravdy? žiaden sa mu neosmelí pravdu povedať, radnej mu nepravosť za krehkosť vykladá, kde sa teda dozvie pravdy? Len u kňaza, ktorý svým kázanim a učením obzvláštnu milosť preukazuje, kto zahrní jako hrom do srdca nečistého, že žiaden ani smilník, ani cudzoložník nemá život večný v úfnosti klo jako kňaz?

Veru sme my našnu duchovnému mnoho poďlžní, lebo jedine len on myslí na spásu duší našich.

Jeden mládenec.

Z HORNEJ ORAVY.

Hlbokoctený Pán Redaktor!

Osmelil som sa slávnu redakciu poprosiť, aby moje riadky uvarejniť ráčila. Veď je už tomu 5 rokov, čo tento náš milý „Kresťan“ pravdu hlása; ale z našej obce ešte nebolo dopisu; a veru celé kopy našej múdrosti a drzosti by človek opísať mohol. Tolko ale len v krátkosti cteným čitateľom napísať chcem, že dňa 7. novembra pán hlavný služný bol v obci vo výbore obecnom, aby zaďakujúcu listinu bývalého podrychtára prečítal, ktorú ešte v júli čo zaďakovanie bol zadal. Výboru vysvetlil vec pytajúc sa, zdáľiž zaďakovania prijímú. Načo hlavou kývli (hej). Pán hl. služný im hneď povolil volbu, aby si zvolili nového podrychtára. Načo oduševnení páni pre všeobecno dobro, hneď mali kandidáta veľkého liberála i hneď troma hlasmi ho zvolili.

9. novembra ale sme mali druhú volbu do stoličného výboru. Kde jednohlasne sme si zvolili 111 hlasami nášho velebného pána farára Karola *Andássy*. Volebný náš okres je Usta, Osada, Hamry a Hízne. Táto volba nám tak vypadla, ako každý dobre smýšľajúci občan krajiny si len prial; ale chyšní ľudáci nehlasovali, ako aj chyšní liberáli. My čo sme volili, boli sme všetci ducha kresťanského, a činili sme občanskú slušnú povinnosť. Zvolili sme si človeka dobrého kňaza milovaného. Nech nám ho Boh živí na mnohé roky, a nech zahanbí jeho nepriateľov.

Čo sa týka samej obce Usta, sme veľmi chudobní, lebo nás dere ten interes veľký, čo sme sa po ohni veľkom roku 1894 veľmi zamotali do d'žob. Zárobku nič, poplatky veľké. Patričný predstavený bývalý ufujazdil za Ocean, a po ňom výše 700 zl. nemá teraz kto zaplatiť.

Máme síce veľké bane na uhlie v chotári našom; spoločnosť týchže drží aj banického merníka. Tiež aj hasičský spolok v obci máme, ale pritom všetkom lásky jeden k druhému nemáme. O čom budúce.

F. M., spolu občan.

—

MARKUŠOVCE (Spiš), dňa 20. nov.

Vážení pán Redaktor!

Prosím kus miesta v milom Kresťane pre moje riadky. U nás dňa 17. t. m. sa previedly volby do stoličného výboru. Traja vypadli a tak sme teraz troch mali zvoliť. Volba sa v poriadku odbavila. Vyvolení sú Ladislav *Moyš*, hrašťanský administrátor (ľudák) s 150, Michal *Hamrak*, markušovský rychtár (ľudák) s 152 a *Folgens*, novoveský služný (liberál) s 189 hlasmi. Okrem tých ešte aj Pivovarcsik, direktor bindťanských baňách (liberál) 37, Bacsinszky, grécko-katolícky poráčsky farár (liberál) 36 a Hgyi, notár (liberál) 5 hlasov dostal. Radujeme sa zvlášte tomu, že Ladislav *Moyš*, hrašťanský administrátor, herský ľudák a veľký ľudomil zvíťazil. V najväčšom počte brali účasť na tej volbe Tepličania a Jamničania; za to buď im chvála. Z Hrušova sme ale okrem tamejšieho pána farára nikoho nevideli. Plano sa držali Hrašťania, ktorí — česť vynimkám — ani na svojho vlastného horlivého duchovného neprišli hlasovať. Rusňaci ako vždycky aj teraz proti kandidátom ľudovej strany hlasovali. Tí vždy len tam idú, kde veľa piť a jesť dajú. Spomenúť musím, že s Rusňakmi aj koterbachský rychtár držal. Môže sa vesu hanbiť.

Vo Smižanoch, ako čujeme dvaja gazdovia (ľudáci) sú vyvolení. Tam by bol chcel aj novoveský hlavný služný vystúpiť, tam je ale tak silná ľudová strana, že ani najmenšej nádeje nemal k víťazstvu, a tak radšej celkom utichnul.

Nepoddajme sa, drahí bratia, ale bojujme vždycky a všade zmužile.

Nasledujme verne nepoškrvnenú žástavu ľudovej strany. Majme vždy pred očami krásne heslo našej strany: za Boha, za kráľa a za vlasť. Mnohé roky sme spali, mnoho sme samovolne oddali nepriateľovi, prebudme sa už raz, držme sa aj na politickom poli ako verní kresťania silne kresťanských zásad; a skôr-neskôr zaiste zvíťazí musíme. Keď Boh s nami, ktože proti nám. Nech žije ľudová strana? Nech žijú jej privrženci!

Fr.

V KOPČANOCH, 23. nov. 1898.

Velactená Redakcia!)*

Upozornený súc na obsah 46 čísla „Krestana“, presvedčil som sa, že sa v ňom oproti mojej osobe nápad nachádza, vzdor tomu, že som s mojej stránky nikomu neublížil. Za mravnú povinnosť si pokladám, abych proti takovým nápadom sa oboril.

Všetko jejich jednanie mňa o tom presvedčuje, že mne nijako odpustiť nemôžu, že som sa na gbelskú organistskú stanicu hlásil.

Keď sa organistská stanica v Gbeloch uprázdnila, vyzvali mňa niektorí Gbelania, abych kroky činil. Prišli ku mne iní vážení a čestní hospodári, a znovu mňa vyzvali, abych sa len hlásil; mňa presvedčovali, že to žiadosť celej obci je, a protivnej stránky vlastne ani niet, vynímajúc jednu malichernosť, ktorá sa však v tak veľkej obci ztratí. Prijal som jejich vyzvanie, že som žiadne dary alebo peniaze nikomu nedával, to s čistým svedomím povedať môžem. Voľba na moju stránku zle vypadla, čomu som sa potajomky radoval.

Že moja stránka na moju kožu nikde útraty nerobila, to tiež svedčím.

Jeden flak v mojom celom účinkovaní nachádzajú, a síce že som na liberálnu stranu hlasoval. Pánovia moji, aj to má svoju históriu. Stalo sa to len z mojej vzdorivosti a nedorozumenia.

Ďalej sa odvolávajú, (neviem, kde ste to scho-pili, snáď od tých, čo u nás pod kázňou predo dvermi nábožne sa diškurujú?) že ja z kazne utekám. Netajím, že sa to trať cez rok 1—2-krát, že z kazne odejdem. Avšak mňa k tomu nutné príčiny prinutia.

Vrátim sa ešte na to vyšetovanie, ktoré dôst. vrchnosť cirkevná nariadila. Zlomyselnosť mojích protivníkov dosiahla ten najvyšší stupeň. Opozývali sa svedectvo vydávať o takových vecach, ktoré sa jim snáď nemávaly, o ktorých však ja ani tú najmenšiu vedomosť nemám; a proti tomuto svedectvu, ktoré obzvláštne Juraj Vlk a Tomáš Hazlinger svedčil, ktoré mňa dotyčne, vymyslená lož je, prinútený som bol súdnou cestou zakročiť. Výsledok že jim milým nebude, už vopred jich presvedčiť môžem.

Keď úctive žiadam Pána Redaktora, týchto mojích pár riadkov láskave uverejniť, zostávam s hlbokou úctou

Alexander Uherkovich, hl. učiteľ a organista.

Vo VESELI, 23. nov. 1898.

Velactená Redakcia!

Volili sme 22. tohoto mesiaca stoličných výbor-níkov vo Veľkých-Kostolanoch. Ach bol vám to židovský jarmok!

S vládnej strany kandidáti boli hl. služný Machovich z Piešťan, p. Fraňo Hoenigh, farár kostolánsky a p. Horváth piarista-professor v Nitre.

Viete, Vážený Pane, to v Nitre dajú mnohých na uhrabkovú riečicu, a osievajú: ktorí padnú pod ňu, nemôžu ich potrebovať, a ktorí v nej zostanú, tí sú už vyprobovaní. Tak sa stalo, že aj títo traja chlapáci zostali v nej.

L'udová strana u nás bola ubohá sirota bez otca (hlavy). Naš pán farár síce vyučoval svoj ľud, ale keď krivonosi a pálenka je silnejšia, jako jeho

*) My sami žiadame, aby s týmto listom tá gbelská záležitosť koniec vzala. Bárš poznamenaf musíme, že dobrý katolík nikdy z nijakej príčiny nesmie na liberála hlasovať.

slovo bolo. — Kandidovaní boli p. Šandorfí, farár z Lopašova, p. Drobný, gazda z Borovec a p. Machovich, hl. služný; ktorému pripisujú ľudia, že je velice spravodlivý.

Dubovania, Kostolančania, Zákostolančania a nado všetkých Drahovčania boli vedení na úvazkoch so spevom a hudbou krivonosého ľudu.

Jak sme prišli do mestečka na 9-tu hodinu, sme spisebne zadali našich dôverníkov p. predsedovi, tí ale neboli prijatí: vyznačený ľud, notári a liberálne poslušné ovečky drahovské veľký hukot strhnúly — až p. predseda k stolcu sa znížiac stola sa chytil musel, z nich štyroch za dôverníkov usadiac k sebe.

Velebný Pane! keď sme išli votisovať, v prvej sieni čudný zápach nás zarazil, — ja som musel mojeho kmotra držať, neb by bol hnedky padol. Tam vám bolo plno pánov! ale ký čert, čo len mali na frištuk!?

Pytám sa pri dverách stojacich žandárov, či tu odebieraju votá — že nie, tam ďalej.

A kto sú tí páni, čo pri týchto stoloch tak pilne cedulky píšu, a hore dole chodia a tak vždy šemrú a s rukama rozhadzujú?!

To je Itzig Rákóczi, Mojšo Istóci, tam zas Náthán Daruházi, Dolfo Szilágyi.

Viac som ho už nemohol očuť pre šromot, nahovárane a krik. Obzrem sa za kmotrom, a ten práve sa pojednával zas s jakýmsi pánom; hovoria o ňom, že chce byť vyvolený za notára v Tyapkovom. Tento pán mu odebrel cedulku a za odmenu mu peknú maľovanú dal, a ešte ho aj objal, tak bol milý; a snáď kmotra aj bozká, keď mu pre stisk zrazu ktosi na otlak nestupí: čo ho za chvíľu zaboľelo, potom ďalej pokračoval. Aj viac som tam všeličo pekného videl, ale sa už so mnou izba počala krútiť.

Uchopím kmotra za ruku a ideme do druhej siene, kde vota odebierajú. Tu bolo tiež plno. Pán predseda stál vždy, prehrňal hárky, a hlasite čítal mená a roky, a značiac, odebieral cedulky, skladal ich do jednej škatule. Okolo neho všelikto stál, aj my sme sa dlho dívali, jak chudák pilne hovel každému. Mój kmoter aj do tej škatule pozieral ešte iným; a boli by sme sa pribavili, ale zas druhý nás vytisil. A kmoter bol tak nešťastlivý, že pánu predsedovi stolec prevrhol, čo ale on nezbadal, lebo práve vtedy mu okuliare padly s nosa.

„Kmotre, podme“, som zkríkol, a ťažko sme sa cez ten jarmok pretisli von.

Musím spomenúť, že tí Drahovčania sú poslušní občania, v ich obci musí byť príkladný poriadok, lebo je dobré kommando.

Ale už dosť. S úctou ostávam ponižený služebník
Filip, gazda.

DLHÉPOLE, 24. nov.

Váženo Ctený Pán Doktor!

V Uhorsku všeobecne sa vie, že Trenčiansko je tá nešťastná a pošutovania hodná stolica, ktorá pod bremenom židovsko-liberálneho bašismu najviacej trpí. Nevie, čím sa prehrešila, že v každom ohľade prenasledovaná býva. Nevie, čo za priestupok spáchala, že svojim citom výraz dať, svoje úmysly previesť nemôže. L'udovým smýšľaním, ľudovými zásadami pre-siaknutá je, ako málo ktorá iná stolica, a predsa vzdor krajinskej konštitúcii, vzdor hlásanej slobode, vzdor volebným právam kaftanárov bezočivosť, úradný ná-

tlak, žandárska surovosť, neslýchaná predsedov ne-svedomitosť a s iných strán naraŕčené fgle, klamy, podvody, huncútstva, lotrovstvá, šibalstvá a iné podľa prostriedky ani len jedného ľudováka do snemu ne-pustili. A jaké hnusné machinácie posielaly do Pešte mamelukov, také i včul lifujú do Trenčína liberál-nych výborníkov, kuknime sa len, kto je posavad zvolený? Samý žid, samý pisár, samý notár, slúžny et Comp. Jakože to možno? Snád ľud sa prikmotril k cibilneho manželstva, cibilnych matrík, neznabož-stva a hebrejskej recepcie zástavám? O Bože chráň! Tak to možno, že žijeme pod kančukou Salavského a rafikami činovníkov jeho.

My chudáci Dlhopolci zvlášte cítíme toho haza-fického ducha Salavského. Dane od nás drú, až tak praští, a žiadneho výnahradného práva za to použit nesmieme.

V čas snemových volieb, keď v našej obci vyše 50 ľudových voličov bolo, kde sa vzal, tu sa vzal, vypukol v ktorýchsi židovských kotrbách záškrť (bodaj by bol všetkých úžerníkov, švindlerov, zlodejov a oplanov poškrťil!) prišlo vojsko, záškrtnú dedinu oblahlo, záškrtných ľudovákov domov zapratalo a Žilinu od nešťastia záškrťu oretovalo. Volba Nro 1.

Pred tromi rokmi bola výbornická volba v Kotešovej. Dlhopolci, Svederničani, Keblovci a Záriečani v takom počte sa dostavili, že o víťazstve svojích kandidátov úplne presvedčení boli. Avšak čo sa stalo? Dôverníci boli: pltiar žid, pekár žid, šindeliar žid a jeden chudák, ktorý nevedel, či je chlap a či žena. Predsedovala ale taká hlavička predsedovala, ktorú židáci tak dirigovali, jako chceli. Volebná sieň plná bola židov voličov-nevoličov, preto naši tam nemali miesta, našich židovské synedrium pomocou žandárov s veľkým krikom, hurtom a lomozom von vykopnulo. Konec slávneho úkonu bol ten, že kandidáti židov a liberálov, dvaja židia s podstrknutými cedulkami a pokúpenými paholkami a drevorubáčmi nás prevýšili. Volba Nro 2.

Včul sa zase vydržila volba stoličných výborníkov v Kotešovej. Volili židia, krčmári, rychtári, notári, pisári a vyvolili, t. j. však nemali medzi čím voliť, veď protikandidátov nebolo, vymenovali židov.

My ľudoví Dlhopolci, Keblovci, Záriečani a Svederničani vediac to, že v Trenčiansku každá volbou prezývaná komédia dľa chuti Salavského vypadnúť musí; vediac to, že židovské synedrium treforočné raffinerie v trojnásobnej miere použije; vediac to, že žandárske kolby ohnivejšie pracovať budú: nechceli sme ísť medzi židov, krčmárov, rychtárov, notárov, pisárov a najatých kočišov, paholkov a drevorubačov, lež jako citliví, statoční, počestní občania celú komédiu sme fumigovali, opovrhli a našej prítomnosti za nehodnú držali. Vo včulajších zlostných a ukrutných časoch každá tá volebná urna zaslúži to, aby poriadni, charakterní občania nie cedulky, lež čosi inšie do nej hodili.

Tak vypadla volba Nro 3.

Múric Lazachaj.

Z CHTELNICE, 1. dec. 1898.

Preslávnym Pán Doktor!

Mali sme u nás volbu na stoličných výborníkov 22. novembra. Boli kandidovaní velebný pán farár Alois Tagányi, radca sv. stolice, pán podslužný Adolf Abaffy a dr. Martin Hönig zdejší lekár.

Zvíťazili velebný pán farár a pán podslužný, čo im zo srdca želáme. Bratri porozumme sa a naučme sa už raz tú múdrosť krestanskú, ktorej, keď s „Hora“ neni, kováč nenakuje, ba ani židovský barches a pálenka ju nedá, a ešte menej z chudobných mozol stiahnutá zlatovka ju nadobudne. Pritomný.

Oznamujeme ot. čitateľom,

že od mesiaca novembra „Tlačiareň sv. Gedharda“ prevzala „Našu Nádej.“ Od terajška tedy všetky reklamacie, zasielky a predplatky tejto tlačiarne sa majú posielat (Budapešť, VIII. Práter u. 44.) Kto naraz predplati na celý rok na „Našu Nádej,“ ten „Veľkú Novinu“ zdarma dostane, hrubý sošit „Veľká Pliaga Sveta“ ale za ľavnú cenu 30 kr. Okrem toho budeme mať starosť, aby každý rok na vianoce dostali ctení predplatitelia pekný obraz, alebo utešené čítanie. Redaktorom Našej Nádeje i ďalej zostane Dr. Jozef Janda, ktorého diela tak rád čítá ľud. — Zolášte náboženské spolky a ctených duchovných prosíme, aby sa zaujali za Našu Nádej, ktorá — jako už premnohí duchovní uznali — na mnohých miestach zástoj missii hrá. Večtitú poklonu uviesť, poklonu k prev. Sviatosti Oltarnej ľudu obľúbenou učniť je zmôžneno jedine pomocou týchto výborných sošitov. Články i ďalej budú také zajímavé, jako doposiaľ byly, obsah ale bohatší bude; cena, čili celoročný predplatok ale ten istý zostane: 1 zl. Bez spomienky ani to nesmieme nechať, že „Naša Nádej“ jedine prináša obrázky medzi všetkými slovenskými mravno-náboženskými sošitami. Jaké utešené sú jej obrázky, o tom každý má pochopu, kto len aspoň jedno číslo dostal do ruky. V tej nádeji, že horlivosť a obetivosť krestanov slovenských i ďalej umožni vydávanie Našej Nádeje, odporúčame znovu tieto sošity do priazne predplatiteľov. S úctou

„Tlačiareň sv. Gerharda.“

Prosté a figliarske nápady.

Detská sebeckosť.

Súsedov Janko: Ale Ičenko, ty bys pravda rád mal brata?

Ičenko: Veru ano, ale veľkého, čo by vždy on strečkoval do sklepu, keď mama čo potrebuje.

Čudné je, keď je veľkupec maiej postavy; keď na slepého hovoria, že dobre vyzerá; keď na chromého hovoria, že dobre mu idie.

ODKAZY REDAKCIE.

Rukopisy nedávame nazpät a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.

Vrele prosíme čtených spolupracovateľov a dopisovateľov „Kreštan“-a, aby ráčili dopisy v nedeľu, alebo pondelok poslať, ináč nemôžeme ich uvereniť v najbližšom čísle.

Vp. D. Kessereő. Uverejníme, len o trpezlivosť prosíme. — Ku Hlohovcu. S tým zednárom nič nemajte. To i vopred by sme vám boli mohli povedať, čo vy teraz oplakávate. Zrada z kúta čihá radu; toto nikdy nezabudnite. Ináč o vášho švagra sa nestarajte; najde ko aš uhliara, a uhliar kováča. — Dlhomír. To najbližšie číslo až preplnené bolo. Tú väčšiu báseň do vianočného čísla sme odložili. Keby to len častejšie bolo. Na nás nemusíte vzťahovať to staré porekadlo: Dobrý buď s čertom, aby sa ti peklom neodslúžil. — Andrej Galan. Také veci neuverejňujeme, lebo darmo by sa s tým dobré meno mrtvých podkopávalo. — Niederrozla. Svoje meno celkom musí dopisovateľ naznačiť. Teší nás, že je vám tak dobre. — Krakovany, H. L. Máte pravdu, že kto pred cudzími dvermi chce zametať, pred jeho dvermi čisto musí byť. — Hrahovištan. Nebojte sa, preto aj u vás je v platnosti to prislovie, že dobrý príklad aj v z'om dome je dobrým. — Nové Mesto. L. M. K čomu nás ponúkate, učinite to najprv vy sami. — To osočovanie nás nemrzí, V. H., lebo si myslíme, že aj červík nenačne to najhoršie ovocie. — Dlhé Pole. Srdečné vďaky. Keby to len častejšie bolo. Starí Matadóri sa môžu skovať pred vami. Hja keď len moc stojí schopnosť v sprievode usilovnosti. — Žilina. Nech vás Pán Boh živí. Čo ste si zaumienili, v tom i vytrvajte, od liberálov, jako najlepšie viete, bočte. — Sv. Mikuláš. Viem si to predstaviť, ako vám vtedy päty horely. Lenže aj váš sused sa kdesi triasol, ako osika. — To len neporiadnici tak činia v Prešporku, že na konci zábavy kričia: Už je deň, poďme ven. Máte pravdu, že korheľ je v noci jasný, vo dne mračný. — Veru, p. Piesek, ani u nás nenie pekného času, dažďu ustavične len tak nohy visia. Ináč nič si z toho nerobíme, lebo vieme: že ranný dažď, ženský plač, a psie krívanie nemajú dlhé trvanie. — Statkár v N. Meste. Viem, prečo sa tak tešite? Svätá Barbora fahá sane do dvora. — No do vianoc je haj, ale od vianoc je jaj. — Urobte to, Hrahovištan, tomu otcovi k vôli, lebo hovorí sa, že na vianoce každý statočný človek doma sedí. — Z. Oravský v Budapešti. Čo ste sa vtedy ztratili, jako gáfor? Keby vás tam boli poznali, čo by ste si počali teraz? No všetko sa to napraviť dá, jestli na rok také klasy budete

mať jako cepiky. — Soblahov. J. L. Povdačnosť čitateľov nech je odmenou vašej horlivej usilovnosti neunávnej. Srdečný pozdrav! — Spolkár. Čo ste sa tu nezjavili v opovedanom čase? Aspoň by sme sa vás boli mohli opýtať: Čo nechcete, čo nežiadate? — Mikulášovia: Vinšujem vám všetky vinše; na moju pravdu neviem inšie! Majte na poli úrod, na dvore zas príplod.

Spolu tu upozorňujeme et. predplatiteľov na te, keď niekto nedostane noviny, nech listovne alebo na korešpondenčnej karte nepýta druhé, lebo to je unovanie a i útraty, lež nech ide na poštu a osloví pošťára, aby reklamoval noviny úradne on. To je povinný učiniť každý poštový úradník úplne za darmo. Keď by niektorý te nechcel urobiť, treba to napísať do žalobnej knihy, jaká musí byť na každej pošte, alebo v liste ho udať u poštovej direkcii. Veď to potom vykoná. Úradná reklamácia má ten osov, že pošťári väčší pozor dávajú na novinky a nerozhadzujú ich tak ľahkomyslné.

Budapešianske obchodné zprávy.

1. Zboží. Pšenica (žito) banátske 10.00—10.20. Od Tisy 10.10—10.76. — Od Pešti 09.70—10.75. — Zadunajské 10.42—10.60.

Raz 8.10—8.15.

Jačmeň na krmenie 6.20—6.50. — Do pálenice 0.00—0.00. — Na pivo 7.80—8.70.

Oves 5.75—6.10.

Kukurica 5.50—5.70.

2. Múka.

0	1	2	3	4	5	6	7
16.80	16.30	15.70	15.00	14.30	13.70	12.30	10.00
			7½	8			
			8.20	6.10			

Otruby fajnové 3.95, grobovité 3.95.

3. Strovy. Veľká biela fízula 6.75. — Malá 6.75. Hrach 08.50. — Pšeno 11.75—9.50. Konopné semä 10.50—11.00.

4. Semä na sejbu. Červená datelina 42—45 zl. Staré semä 00—00 zl. — Lucerna 46—52 zl. — Baltacim 00.—00.00. — Muhar 6—6.25 zl. Ladník 11.50—.

5. Hyd a vajca. Kura 60 kr. — Slička 70 kr. — Kapún 1 zl. — Morka 0.00. — Krmená hus 2.60. — Kačka 1.20 zl. — Krmená kačka 2.90. — Vajca 7—8 kusov 20 kr., 46—47 kusov 1 zl.

6. Svine. Prasce 1 pár 120—180 kilov 54—58 kr. Staré, 1 pár 320—380 kilov 55—57 kr.

7. Telce. Živé 34—36 kr. kilo. Sekané mäso 00—00 kr. kilogram.

8. Masť a slanina. Sviňská v sudoch 58—69 zl. — Bielotabulová 60—64 zl. (v troch kusoch). — Udená slanina 60—67 zl.

9. Remeň funtový od 14—18 kl. terey 142—144.

10. Kraviny vrázkované 5—6 kilové 170—175.

11. Tefaciny barnavé 10—13 kl. 390—420.

12. Potrava. Seno. Lúčne seno 2.00—3.00 kr. — Slama. Na postielanie 1.40 kr. — Žup 1.90 kr.

Ján Bónisch,

majiteľ obchodu na papier a písacie nástroje.

V Prešporke (Pozsony, Országot č. 69.)

Odporúča veľact. obecnstvu svoj bohato zariadený sklad, kde dostať za ľavú cenu rozličné do náboženského obo: u patriace články jako sväté obrázky)s rámikami — i bez rámikov) sochy svätých, pátričky, modliace knižky (sl. venské, maďarské i nemecké) v jednoduchom i skvostnom vydaní, medajle, piesne na krížovu cestu a na púť. — Držim bohatý sklad s rozličným školským i písacím nástrojom; tu možno dostať jemno vystave ý listovný papier, perá, pečatný vosk každej barvy, papier na kreslenie černidlo, (tinta) gummu, nožíky, papier na cigarety (papirosky) jako aj všetky potrebné veci k hotoveniu papierových kvečov, obchodné a iné vedúce knihy, písací papier a papier na obalovanie (pakovanie).

Tiskopisy sa veľmi lacno vyhotovujú.

O podporu veľacteného obecnstva uchádza sa

Ján Bónisch.

Objednaná z vonkova sa náležitým spôsobom vybavujú.

9-10

Obrazy v ramoch možno dostať i na splácanie.

Mosadzný štátny medail
1889 v Päuch Kostoloch.

Založeno

Strieborný medail
1891. v Temešvári.

Mosadzný medail za
umenie 1891. Triest.

1879.

Mosadzný medail
1896. v Budapešti.

Albin Jiratkó

*sochar a staviteľ oltárov
v Päťich Kostoloch, Perczel u. 25.*

Odporúča sa k vyhoveniu všetkých

kostolných umeleckých diel z dreva,
kameňa a gypsu atď. atď.

Robí oltáre, kazateľne, spovednice, modliace stolce, kostolné lavice, krstedelnice atď. vo všetkých štyloch jednoducho a umelecký.

Hocaké sochy svätých

robi z dreva, kameňa a massy.

Obnovuje

a dl'a žiadosti opravuje.

TLAČIAREN SVÄTEHO GERHARDA

V BUDAPEŠTI, VIII. OKRES, PRÁTER-U. Č. 44.

úplne novovystrojená, katolícka tlačiareň hojne opatrená, najvkúsnejšími francúzskymi písmenami, ktorá jakúkoľvek prácu, čo sa tlače týka, od najjednoduchšej až do najkrásnejšej prijíma, a zato aj ručí.

Zvláštne vyzýva pozornosť preveleb. kňazstva a obecných predstavenství na

úradné výtisky,

ktoré rýchlo, vkusne a čo najlacnejšie rozposiela.

NEMOCNÝM L'UĐOM POTECHA A POMOC

ktorí na stužkovú hlístu a na žalúdok trpia.

Stužková hlístu i s hlavou vyženie sa bez bolasti za šesť minút.

Ochranný znak.

Pravdivé dostať jedine v lekárni JOZEFA SCHNEIDER v Rešici, hlavná ulica 6 (Dolnie Uhorsko). Za rýchly a bezboľastný istý účinok rukujem. Neškodí, bárs nenie stužkovej hlísty. Vek udať treba. Zákonne chráneno. Jedna škatula s doberkou 3 zl. 60 kr. Znaky stužkovej hlísty sú tieto: Bledosť tvári, mútny zrak, svetlé prstene okolo očí, chudnutie, nečistý jazyk, netúženie po jedle, človekovi zle prichádza, vracal by a závrat má, veľa šlajmu, vpuchnutie tela, žalúdok je kyslý, záha páli, g ganie, pichanie a bolast v črevach, klopanie srdca, neriadne koluje krv, u ženských hlavy bolenie, náchylnosť k zrotenosti, žiadanie smrti, zunovanie života. — Ďalej dostať tu i všade v lekárňach Antonové tašky Schneiderové, ktoré sú ešte neprekabátené z ohľadu účinku. — Jedna škatula stojí 2 zl. 50 kr. Pri tuhej bolasti veľká škatula 4 zl.

Opravdivo dostati, jedine v lekárni

**JOZEFA SCHNEIDERA v Rešici
(Dolnie Uhorsko).**

9-10

9-10

„JANUS“

vzájomná život poistujúca spoločnosť
založená r. 1840

dľa najrozličnejších spôsobov

PRIJÍMA POISTENIE PROTI SMRTI A NEHODE ŽIVOTA.

Uznalé podmienky.

Poistenie v páde vojny bez náhradného poplatku.
Nenapaditeľne zaviazanie. Ľavné poplatky.

Ustav založený je na základe vzájomnosti, a tak ročitý chosť prípadne poisteným členom.

Od jestvovania ústavu 57 rokov poistené bolo

104,500 osôb

**so základnou 265,000,000 a s
1,655,000 ročným prípadkom.**

Členom a ich zákonitými potomkom vyplátilo
sa **39,820,000 korún.**

Pod spôsobom výhry nazpät sa vyplátilo
3,900,000 korún.

Zaručenostný fond vyše 24,700,000 korún.

Hlavný jednatel:

Štefan Zseitlik, Nová - Ves.

Vážna vec pre chorých na plúca.

Pariž. Bordeaux, Brussel 1897. čestný diplom, zlaté
medaile

9-10

borový výťah

Patra Kautena

Účinnok je istý aj v tých najnebezpečnejších
pádoch. Vela listov uznania od lekárov a vy-
soko postavených osob. Cena litra 25 zl., 1/2 litra
12 zl. 50 kr.; 1/4 litra 6 zl. 25 kr.

Opis zdarma. — Opravdivý len u dorabateľa.

Lekáreň: **Jána Beckera,**

ku sv. Trojici v Billéde (torontálska stolica.)

Jediný domáci výrobok,

dostať ho

*Tausig J. Budapešť VII/4 Csömöri
u. 23/a 1. em. Füredy L. Budapešť
VII/a4 Oroda u. 24. sz.*

Domáci výrobok.

Domáci výrobok.

Chýrečný 1998. č. najnovší popravený

15-30

Voltov kríž.

Takým osobám, ktoré kríž nenosia,

Voltová hviezda.

Deťom a mladým ženám: *Voltové srdce.*

Voltový popravený kríž miernym ale neprestajným magne-
tičným elektrizovaním lieči nasledovné nemoce:

Lámka, trhanie, slabosť, bezsnivosť, chladnosť nôh a rúk,
zronenosť, bľadnicu, záduch, kŕče, otuhlosť, choroby kože a žalúdka,
histeria, hlavybolenie, kašeľ, zvonenie ucha, klopanie srdca, kolika
atď. atď.

Cena 1 zl. 80 kr.; čo poslali sa vopred, nákladné
trovy my zaokryjeme. Cena Voltovho srdca 1 zl 50
kr.; s doberkou o 20 kr. viac; stužka 20 kr.

Predavačom ľavnejšia cena.

O Z N A M Y

PRE NAŠE NOVINY VÝLUČNE
LEN VYDAVATEĽSTVO
„K R E S Ť A N A“ PRIJÍMA.

Papier makulatúrový

je k dostaniu u nás; metrický
cent stojí 6 zl. 50 kr.